

Asia: VN/4165/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomionne rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettavasta laista.

Lausunnon antamiselle varattu ajankohta ei mahdollista asian käsittelyä luottamuselimissä, joten Iisalmen kaupunki antaa lausunnon asiantuntijalausuntona.

Tavoite valtakunnallisen yhteisen tietojärjestelmän saamiseksi rakennetun ympäristön tiedolle on kannatettavaa ja pitkällä tähtäimellä kansalaisten tasavertaisuutta lisäävä toimenpide. Tavoitteena on mm. laatia kaavat ja tonttijaot valtakunnallisesti yhteensopivassa tietomallimuodossa.

Ongelmalliseksi osoittautuu kuitenkin eri kuntien hyvin heterogeenisen tietoaineiston sovittaminen osaksi valtakunnallista tietomallia, joka jatkossa ohjaisi myös kaavojen laadintaa ja tasapäistäisi näin kuntien kaavoitusta valtakunnallisesti. Näin suuri toimenpide vaatisi huolellisen pitkän aikajänteen tarkastelun, jossa kaavoituksen ja tonttijaon osalta saataisiin aikaan yhteisesti hyväksytty tapa luoda tietomalli valtion, maakuntaliittojen ja kuntien kesken.

Yleiset huomionne maankäyttö- ja rakennuslakiin esitetyistä muutoksista.

Esimerkkinä Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kuntien yleiskaavat. Yleiskaavoja laaditaan hyvin erityyppisin oikeusvaikutuksin. Strategiset yleiskaavat ohjaavat kunnan maankäyttöä pääpiirteittäin ja suoraan rakentamista ohjaavat yleiskaavat taas kiinteistökohtaisesti.

Tavoite on saada tieto yhteensopivaan muotoon siten, että kansalaiset pääsevät tarkastelemaan maankäyttöä ohjaavaa kaavavarantoa valtakunnan tasolla ja laajasti. Yleiskaavoitus sinällään pitää sisällään jo niin suuren vaihtelun kaavan ja sen oikeusvaikutusten tulkinnassa, että edellä mainittu tavoite on lähes mahdoton saavuttaa. Kaupunkimme laatii koko kaupungin maankäyttöä ohjaavaa

strategista yleiskaavaa ja sen tulisi olla ohjenuorana kaupunkistrategian toimeenpanossa. Toisena ääripäänä ovat suoraan rakentamista ohjaavat yleiskaavat, jotka ohjaavat yksittäisen maanomistajan maankäyttöä tarkasti.

Tietomallia rakennettaessa edellä mainittu seikka tulisi ottaa huomioon, koska kansalainen tai muu tietomallin loppukäyttäjä ei tätä käytännössä voi ilman huolellista kaavan oikeusvaikutusten tulkintaa käsittää.

Yleiset huomionne koko esitysluonnoksesta.

Valtakunnan tasolla on hyvin erilaisia kuntia, joiden maankäytön tavoitteet ja tarve ohjata maankäyttöä poikkeavat toisistaan. Kuinka tämä saadaan valtakunnallisen tietomallin esittämisessä, käytössä ja tulkinnassa yksiselitteisesti avattua? Eri kunnilla on myös hyvin erilainen määrä resursseja ja osaamista yhdyskuntasuunnittelun eri osa-alueilla. Tämä voi hankaloittaa tavoitteen saavuttamista ainakin lyhyellä tähtäimellä.

Loppupäätelmänä todettakoon, että lausunnon asetetut aineistot ja lainkohdat ovat suurpiirteisiä eivätkä avaa tavoitellun tietomallin rakennetta riittävästi, jotta niistä voitaisiin kuntatasolla saada riittävästi tietoa tulevasta valtakunnallisesta tietomallista.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettava laki

Ovatko ehdotetun lain 5 §:ssä mainitut alueidenkäytöstä tallennettavat tiedot mielestänne kattavat?

Kyllä ovat kattavat.

Huomionne ehdotetun lain 13 §:ssä mainituista julkisessa tietopalvelussa jaettavista tiedoista.

-

Huomionne ehdotetun lain 14 §:n perusteella muulle kuin viranomaiselle teknisen rajapinnan avulla luovutettavista tiedoista (luonnos valtioneuvoston asetuksesta).

Tietojen luovuttaminen tulee olla sujuvaa.

Muut huomiot

Huomionne koko esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista.

Vaikutusten arviointi on kattava.

Muut mahdolliset huomionne esitysluonnoksesta?

-

Niemi Sari

Iisalmen kaupunki - Iisalmen kaupunki, asiantuntijalausunto.